

Bokanmälan

Politisk styrning av kommunal tjänsteproduktion i egen regi

Anmäls av Sven Siverbo

Författare till boken är Leif Anjou, doktorand i företagsekonomi vid Handelshögskolan i Göteborg

Boken är en doktorsavhandling i företagsekonomi vid Handelshögskolan, Göteborgs universitet och omfattar 453 sidor

I boken *Politisk styrning av kommunal tjänsteproduktion i egen regi* tar sig Leif Anjou an frågan om kommunernas politiska system kan styra produktionen av välfärds-tjänster till medborgarna på ett effektivt sätt. Samma fråga fast avseende den statliga nivån behandlades nyligen i före detta statsrådet Ingemar Mundebos avhandling "Hur styrs staten? Resultat av resultatstyrning" (2008). Anjou tar sin utgångspunkt i kommunallagens normativa idéer om hur kommuner och landsting ska styras, det vill säga av medborgarna, men inte av medborgarna direkt utan via en styrningskedja från folket via valda representanter till genomförandet i förvaltningen. En viktig förutsättning för att kommunallagen ska "respekteras" i detta avseende är *åsiktsrepresentativitet* (enkelt uttryckt att fullmäktiges sammansättning avspeglar folkets) och *beslutsförverkligande* (att de beslut som fattas i fullmäktige förverkligas av förvaltningen). Det är den senare delen, alltså beslutsförverkligandet, som avhandlingen huvudsakligen handlar om.

Baserat på ett stort antal intervjuer i två regioner och tre kommuner gör Anjou erfarenheten att den översta politiska ledningen i organisationerna har stora problem att styra verksamheten, men att vissa politiska ledningar i alla fall lyckas se till att kostnadsramarna inte överträds. Förutom avseende kostnadsstyrningen är dock

den politiska styrningen sällan varken intensiv eller framgångsrik. Det tycks som att kommunallagens intentioner inte efterlevs på det sätt som lagstiftaren har tänkt sig.

Frågan som då infinner sig är varför styrningen har utvecklats på detta sätt. Författaren söker förklaringar med hjälp av en multi-teoretisk ansats, det vill säga genom att vägledas av flera komplementära teorier, bland annat styrningsteori, institutionella teorier och sociologisk systemteori. Även om samtliga teorier bidrar till att förklara varför styrningen ofta är svag och har låg verkningsgrad utvecklas den systemteoretiska teorin mot slutet av avhandlingen till ett slags huvudteori. Anjou konkluderar att både de styrande (den politiska ledningen) och de styrda tillhör olika system i organisationen. Det innebär att de har olika referensramar, handlingsnormer och verklighetsuppfattning samt att de drivs av olika prioriteringar och intressen. Skillnaderna gör att den politiska ledningen och verksamheterna uppfattar givna styrsignaler på olika sätt, vilket tillsammans med verksamheternas möjlighet att löskoppla sig från fattade beslut innebär att styrningen inte ger avsedda effekter.

Referenser

Mundebo, Ingemar (2008). *Hur styrs staten? Resultat av resultatstyrning*. Stockholms universitet: Stockholm studies in politics, 121.